

AKSIOM

Primera radi, ako bi puž i bodljikavi jež pokušali da pređu prometnu ulicu ili zakrčen autoput, kladim se u jedan prema milion da ni puž ni jež ne bi uspeli živi da se dočepaju druge strane. Siguran sam da bi ih u međuvremenu pregazio nečiji Kadilak, nečiji Mercedes ili možda prašnjavi Volvo. To je ona vrsta istine koja je jasna sama po sebi i kojoj nije potreban dokaz. Puž i jež su mali, spori i slabi a automobili su veliki, brzi i jaki pa nas zato gorenavedena tvrdnja nikad neće odvesti do protivrečnog zaključka. Da li ste ikad čuli, da li ste videli na televiziji ili pročitali u novinama da je neki puž svojim teškim sluzavim stopalom negde, bilo gde, u Teksasu ili Moldaviji, pregazio teretni kamion? Naravno da niste. Možda u Srbiji, ali se to ne računa.

Gledajući okom statističara zaključujem da moćni šoferi, te pogane drumske sirovine, uvek gaze slabasne puževe. Bog okleva, Bog se koleba, svira u gajde, pa nikako da skupi dovoljno građanske hrabrosti i počne otvoreno da radi u korist tih bespomoćnih i blentavih stvorenja. On bajagi nešto filozofira; sa nebeske terase trese svoju ljubav prema istini kao da je ljubav prema istini babina jastučnica. Eto lepog dokaza da nema Boga. Kada bi Bog postojao zar bi se ta sedokosa starina u beloј tunici uopšte držala hijerarhije ili prioriteta; zašto bi mu štrokavi kamioni i naljoskani vozači bili važniji od trezvenih ježeva?

I pored svih primedbi možda Bog ipak postoji; možda njegov božanski bitak ume vešto da eskivira glupa pitanja i najezdu očiglednih istina.

Koga danas zanimaju očigledne istine?

Baš nikoga!

ZEC

Nekada davno na Mesecu je živeo veliki beli zec. Beše to jedini stvor od krvi i mesa koji je udobno obitavao na Mesecu i jedini zekan kome je prekrasna Luna bila rodna gruda, zavičaj, ponos, stalna adresa ili, kako se to obično kaže, egzistencijalni milje. On je imao tri noge ali se nije osećao kao zec kome nedostaje jedna šapa. Da je nekim slučajem mogao da sretne drugog zeca, recimo zeca sa četiri noge, sigurno bi pomislio da pred sobom vidi utvaru, vešto skrojenu smicalicu, sasvim izvesno, jednog abnormalnog zeca, zeca sa četiri noge, očigledno smišljenog sa ciljem da uzdrma njegovu čvrstu veru u tronoge ideale.

MOJU MAJKU

Moju majku, moju milu majčicu, osetljivu i duševnu ženu, udovicu koja je mladost, lepotu i zdravlje ostavila u polumračnim vešerajima socijalizma, dragi je Bog bez valjanih razloga, krajnje lakomisleno, zaboravljaјуći na ljubav prema bližnjim, na milosrđe i neizmerne zalihe svoje dobrote, okrutno kaznio ćelavošću.

Sada moja mila majčica i leti i zimi na glavi nosi štofanu maramu, staračkom rukom doctava proređene obrve, nateklih nogu luta Beogradom, jede jeftine salame, pije loš brendi, psuje Boga na visini, socijalizam na zemlji i svoju beskrajnu naivnost.

ENDŽI

Za Inge Hartmann

Pre nekoliko dana sam posetio Endži – tako Marinela i ja zovemo moju majku, moju Anđelku. Čim sam stigao, Endži mi bez uvijanja dade do znanja da ona u kući nema ni prebijenog dinara, što bi, pretpostavljam, trebalo da znači da možda ne bi bilo zgoreg da joj ja bespovratno pozajmim par hiljada, «naravno dok ona ne primi penziju».

Rekoh joj da ne brine, da pri sebi imam nešto para ali se ipak pitam kako je ona uspela da spljeska onih sedamdeset maraka koje sam joj pozajmio pre dva-tri dana. Endži je nevoljno priznala da tih sedamdeset Nemaca ona zapravo nije ni takla nego sutra misli da ih odnese u banku i tamo zameni za evro.

Zaista mi nije bilo jasno šta bi moja dobra Endži - ta sićušna i pri tom naskroz ćelava sirotica - mogla da preduzme sa tom tričavom svotom panevropskog novca. Dok sam ja naokolo zverao po sobi, smišljajući kako da joj na pristojan način postavim to neprijatno finansijsko pitanje, Endži reče da će ozbiljno početi da štedi stranu valutu jer namerava da sebi kupi grob. Njoj ne pada na pamet da završi kao Mocart pa da je neljudi sahrane kao poslednju bednicu, onako, o državnom trošku – bilo gde. Nije ona mačka pa da šinteri sređuju njene zemne ostatke. Ona neće ni vreću ni kreč; ona želi skromnu ali pristojnu sahranu. Pored toga, valjda i sam znam da Avram nipošto nije pristao da mu onaj car, onaj Efron, pokloni njivu i pećinu već je pred svedocima zdušno navaljivao da on lično, iz svog džepa, pošteno plati trideset srebrnjaka za grob u koji je naumio da sahrani Saru i sebe. Ona je stara žena, pa je valjda razumljivo što misli na poslednje stvari, pogotovo danas kada Srbijom hara trihinelozu. Ujutru pojedеш jednu lepu svinjsku kobasicu, a poslepodne te nema.

Ja sam pokušao da joj objasnim da u Beogradu običan grob košta pet hiljada nemačkih maraka. Možda i više. To mu dođe oko dve i po hiljade evra ili sto i pedeset hiljada dinara. Ako bi ona, primera radi, svakog meseca na stranu počela da sklanja po dvadeset i pet evra bilo bi joj potrebno osam godina da skupi te pare. Neka se ona, blago meni, mane štednje, jer kad umre sigurno neće mnogo brinuti o tome ko će da isporuče novac za njen grob. Ja, ova država ili norveška vlada, to će njoj tada biti sasvim svejedno.

Endži reče da se i njoj nešto slično mota u glavi ali je ipak želela da nas dvoje u porodičnom krugu, kao razumni ljudi, tu stvar sa grobom nekako isteramo na čistinu.

ULAZ U RAJ ILI KRAJ ISTORIJE

Ja sam vam, ako se sećate, koliko onomad opisao ulaz u Pakao. Međutim, red je da vam posle te skice o predvorju večnih patnji nešto ohrabrujuće kažem i o pripremama za post-istorijske lagodnosti. Reč je, naravno, o putu u Raj.

Eto, kad čoveku dođe sudnji tren onda se kraj njegovog uzglavlja, po službenoj dužnosti, sjate dva visoka plavokosa Anđela, pravi pernati šminkeri, jet set lepotani, i uz njih dva usukana dugobrada Vraga u crnim odeždama. Gospoda su tu u nameri da jednim tačnim i nepristrasnim kantarom izvagaju čijoj će firmi umirući pripasti.

Ako njegove vrline i ostale stručne sposobnosti makar i za težinu najmanjeg zrna peska pretegnu nad njegovim nepodopštinama, onda jedan od prisutnih Anđela u posebnu sveščicu svojim svetlećim krasnopisom hladnokrvno zavodi ime, a potom i prezime dotičnog srećnika. Kada naš Angelos obavi to što mu strogo nebesko činovništvo nalaže, onda on đavoljem delu žirija daje do znanja da bi za njih bilo najcelishodnije da više ne očekaju čuda već da kupe prnje i da se smesta tornjaju tamo odakle su došli. I ako se dotična duša još uvek trza i guši u jadu svog samrtnog ropca, svima je jasno da razočarani izaslanici Pakla ovde više nemaju šta da traže. Njihovo gundanje i ona kadašto prostačka dobacivanja na račun polne neodređenosti prozirnih Anđela jesu stvar zavisti, predrasuda, provincijalizma i, na kraju krajeva, ishod lošeg domaćeg vaspitanja; kantar je presudio, slučaj je završen, potpisi postoje, odluke su zapečaćene, samrtniku ostaju još nekih petnaestak zemaljskih ili takozvanih nekanonskih minuta, a kada se i te sitne glavobolje srede eto njih skupa na putu za Raj.

Kad duša dobre osobe, figurativno rečeno, nogom kroči u Raj i sva sretna jurne blještavim krajolikom večnog blaženstva, vlada uverenje da je time zanavek sve rešeno. Mnogi su ubeđeni da članovi pomenutog žirija pri sebi imaju nebeska ovlašćenja koja im daju za pravo da donose eshatološke odluke bez mogućeg opoziva. Međutim, na veliku žalost svekolikog rajskog stanovništva, stvari ipak ne stoje baš tako. U trenucima neopisive sreće zbog činjenice da je napokon dotakla žuđenu obalu spasenja, egzaltirana duša pokojnika zaboravlja da je tek tu očekuje jedno zamršeno i poprilično zamorno suđenje zvano Strašni ili, po drugima, Poslednji Sud.

Znam da će mi knjiški moljci i nadobudne univerzitetske egzegete vazda sklone svakojakim sholastičkim cepidlačenjima prigovoriti da nadilazim okvire teme i da tamnim tonovima zlonamerno demorališem pokojnike. To me neće sprečiti da se zapitam kakva su emotivna stanja naših bivših sugrađana i na šta liči društvena atmosfera među rajskim štićenicima uz saznanje da im predstoje milioni godina mučne neizvesnosti? Ne pripadam Protestanskoj Crkvi ali kao simpatizer anglosaksonskog pravnog poretka odbijam da mi se dva puta sudi za istu stvar, a kao čovek koji ne izbegava suočavanje sa stvarnošću moram upozoriti međunarodnu javnost da mi ta bezizlazna rajska Atakama obrubljena visokim zlatnim zidovima ponajviše liči na paklenu ludnicu bez čuvara i minimuma psihijatrijske nege.

KABALISTIČKA PRIČA O KRAJU SVETA

Jedan siromašan čovek, tužan i proćelav starac bez svoga i svojte, voleo je da na svom balkonu hrani ptice. On je uglavnom hranio golubove i vesele vrapce, ali su na te skromne i uljudno pripremane gozbe često umele da navrate gugutke, senice, kreje, crvendaći i svadljive svrake.

Kad je čova bio pri novcu ptice je nutkao prvoklasnim pšeničnim zrnavljem. Za mršava vremena, za duge dane penzionerske besparice, deda je tičice čašćavao mrvicama suvog hleba, okrajcima kakvog pregorelog kolača, a pokatkad i ostacima jučerašnjeg pire krompira.

Prema njegovom brižljivo vođenom dnevniku može se doznati da je on uspeo da prehrani 175.820 golubova i preko 960.000 vrabaca, ne uklju čujući u taj golemi zbir njihova nebrojena potomstva ali, razume se, i drage susede, kojima su razmaženi dedini abonenti, anđelčići punih stomaka, velikodušno prepuštali škrte darove neizvesnih uličnih trpeza.

To beše, reklo bi se, maleni korak za jednog sirotog čilagera, ali i te kako velika dobit za ceo ptičiji rod.

Dok su balkanski proroci, nakresani trećerazrednim uvoznim viskijem i publicitetom u žutoj štampi, naokolo klepetali da se svi mi moramo spremati za odlučni boj jer se može desiti da nam nacija zadrema i da u tom beslovesnom stanju niko ne primeti da svetom već uveliko caruje žuta rasa, dotle je pomenuti hranitelj malenih uličnih ptica bio uveren da će na kraju vremena, na kraju svekolike istorije, zanavek iščeznuti svih 34.000.000.000 ljudi i da će našom lepom plavom planetom ostati da vladaju proždrhljivi leteći krokodili.